

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2015r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący – Sędzia: SO Leszek Dąbek

Sędziowie: SO Barbara Braziewicz

SR (del.) Barbara Konińska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 16 lipca 2015r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa K. S.

przeciwko G. G.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym

w przedmiocie rozpoznania zażalenia powódki od postanowienia Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 25 lutego 2015r.,
sygn. I C 987/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSR del. Barbara Konińska SSO Leszek Dąbek SSO Barbara Braziewicz

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 lutego 2015r. Sąd Rejonowy w Zabrze orzekając na zasadzie art. 182 § 2 k.p.c. w zw. z art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. umorzył postępowanie w sprawie z powództwa K. S. przeciwko G. G. o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym stwierdzając, iż w ciągu roku od wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania w sprawie z dnia 16 grudnia 2013r. nie wpłynął wniosek o jego podjęcie.

W zażaleniu od tego postanowienia powódka wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez jego uchylenie i podjęcie postępowania oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania zażaleniowego lub o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania. Na wypadek oddalenia zażalenia powódka z ostrożności procesowej wniosła o dokonanie przez Sąd II Instancji, na podstawie art. 626¹³ § 1 k.p.c. wpisu ostrzeżenia z urzędu w księgach wieczystych (...) o istnieniu niezgodności tych ksiąg z rzeczywistym stanem prawnym.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie art. 178 k.p.c. w zw. z art. 182 k.p.c. polegające na umorzeniu postępowania w sytuacji, gdy błędnie została wskazana przyczyna zawieszenia postępowania w postanowieniu z dnia 16 grudnia 2013r. oraz to, iż faktycznie nie było przyczyny do jego zawieszenia. Zarzuciła też naruszenie (...) § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie wpisu ostrzeżenia z urzędu w księgach wieczystych o istnieniu niezgodności z rzeczywistym stanem prawnym podnosząc, że Sąd Rejonowy umarżając postępowanie powinien był z urzędu dokonać takowego wpisu, gdyż z chwilą ewentualnego uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania upadłoby zabezpieczenie udzielone w sprawie dotyczące wpisów stosownych ostrzeżeń.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawcy jako bezzasadne podlega oddaleniu. Sąd Rejonowy wydając zaskarżone orzeczenie nie dopuścił się zarzucanych mu uchybień, zaś wydane przez niego postanowienie jest trafne i odpowiada prawu.

Przede wszystkim Sąd Rejonowy nie dopuścił się naruszenia art. art. 178 k.p.c. w zw. z art. 182 k.p.c. skoro po pierwsze art. 178 k.p.c. nie był podstawą do wydania tego orzeczenia. Po wtóre przepis art. 178 k.p.c. w ogóle nie miał zastosowania w sprawie, gdyż o ile strony postępowania rozważały możliwość zawarcia ugody, co wynika z treści protokołu rozprawy z dnia 13 listopada 2013r. (k. 160 akt), o tyle żadna z nich nie złożyła wniosku o zawieszenie postępowania w sprawie.

Nie ulega zaś w niniejszej sprawie wątpliwości, iż postanowieniem Sąd I Instancji z dnia 16 grudnia 2013r. postępowanie w sprawie zostało zawieszona na podstawie art. 177 § 1 pkt. 6 k.p.c.

Przepis art. 182 § 1 k.p.c. stanowi, że sąd umarza postępowanie zawieszona na zgodny wniosek stron oraz z przyczyn wskazanych w art. 177 § 1 pkt 5 i 6 k.p.c. Użycie słowa „umarza” oznacza, że sąd musi wydać postanowienie o umorzeniu, gdy tylko spełniona jest przesłanka podana w tym artykule. Przesłanką zaś umorzenia postępowania jest niezgłoszenie wniosku o podjęcie postępowania w ciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu.

Przy tym, jeżeli w prawomocnym postanowieniu o zawieszeniu postępowania wskazane są przyczyny zawieszenia, to brak jest, wbrew poglądom powołanym w uzasadnieniu zażalenia, podstawy do przyjmowania, że sąd ma obowiązek ponownego badania przed umorzeniem postępowania, czy przyczyny te rzeczywiście zachodziły. Obowiązek taki nie wynika z treści art. 182 § 1 k.p.c. ani z innych przepisów. Wręcz przeciwnie. Stosownie do art. 365 § 1 k.p.c. prawomocne orzeczenie wiąże między innymi tak sąd, który je wydał, jak również inne sądy. Moc wiążąca prawomocnego orzeczenia sądu charakteryzuje się dwoma aspektami: pierwszy z nich odnosi się do faktu istnienia prawomocnego orzeczenia, drugi zaś przejawia się w mocy wiążącej jako określonym walorze prawnym rozstrzygnięcia zawartego w treści orzeczenia. W konsekwencji prawomocne postanowienie o zawieszeniu postępowania ma charakter prejudycjalny dla umorzenia postępowania, co do powołanej w tym postanowieniu podstawy prawnej określającej przyczynę zawieszenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 07 lutego 2003r., sygn. III CK 276/02).

W efekcie umarząc postępowanie zawieszona na zgodny wniosek stron oraz z przyczyn wskazanych w art. 177 § 1 pkt 5 i 6 k.p.c, sąd nie bada, czy przyczyna wskazana w postanowieniu o zawieszeniu postępowania rzeczywiście istniała (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z dnia 17 grudnia 1998r., sygn. II CKN 713/98, OSP 1999/10/176).

Co więcej wobec tego, że umorzenie jest obligatoryjne, nie wchodzi już w grę podjęcie postępowania. Przy tym zasadność zawieszenia postępowania, zastosowanie i powołanie odpowiedniej podstawy prawnej podlegają kontroli instancyjnej w drodze zażalenia (art. 394 § 1 pkt 6 k.p.c.). Biorąc pod uwagę, iż na zgłoszenie wniosku o podjęcie postępowania przewidziano aż rok, w efekcie w dość długim okresie czasu strony mogą wystąpić z wnioskiem o podjęcie zawieszona postępowania. Umorzenie zaś zawieszona postępowania jest środkiem represyjnym wobec procesowej bezczynności stron w sytuacjach, gdy ich aktywność mogłaby doprowadzić do usunięcia przyczyn zawieszenia postępowania. Jest to istotny środek przeciwdziałający przedłużeniu procesu ponad rozsądną miarę i brak dostatecznych powodów do jego osłabiania w związku zasadą dyspozycyjności obowiązującą w postępowaniu cywilnym.

Wykładnia dopuszczająca możliwość zmiany przez sąd podstawy prawnej postanowienia o zawieszeniu postępowania wydanego w innej sprawie, powołana przez skarżącą budzi nie tylko zastrzeżenia z punktu widzenia zasady dyspozycyjności stron, lecz przede wszystkim pozostaje w jaskrawej sprzeczności z fundamentalną zasadą prawomocności orzeczeń, którą objęte są nie tylko orzeczenia rozstrzygające istotę sprawy ale także orzeczenia proceduralne. Zasada ta wyraża nakaz przyjmowania między innymi przez inne sądy, że w danej sytuacji stan prawny przedstawia się tak, jak to wynika z zawartego w orzeczeniu rozstrzygnięcia (art. 365 k.p.c.).

W niniejszej sprawie powódka w toku całego postępowania była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika. Zatem brak było podstaw do stwierdzenia, by istniały po jej stronie jakiegokolwiek przeszkody zarówno do zaskarżenia

postanowienia o zawieszeniu postępowania (art. 394 § 1 pkt. 6 k.p.c.), jak i do złożenia w ciągu roku od jego wydania wniosku o podjęcie zawieszzonego postępowania (art. 182 § 1 k.p.c. a contrario). Tym samym nie sposób przyjąć, by wdane rozstrzygnięcie miało pozbawiać stronę z przyczyn formalnych prawa do sądu. Postępowanie cywilne skonstruowane jest w sposób sformalizowany, jednak w sposób umożliwiający stronie obronę swych spraw. Pozew nieopłacony podlega zwrotowi (art. 130 k.p.c.), nieopłacone środki zaskarżenia lub których braków strona nie usunęła w terminie podlegają odrzuceniu (art. 370 k.p.c.), postępowanie co do którego nie został w terminie zgłoszony wniosek o podjęcie podlega umorzeniu (art. 182 § 1 k.p.c.). Strona wykazując należytą dbałość o swe własne prawa, winna w określonych kodeksem postępowania cywilnego terminach dokonywać odpowiednich dla dalszego biegu postępowania czynności procesowych. W sytuacji zaś, kiedy tego nie czyni, naraża się na stosowne do określonego zaniechania konsekwencje procesowe.

W tej sytuacji Sąd Rejonowy prawidłowo umorzył postępowanie w sprawie, skoro w ciągu roku od daty wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania nie został zgłoszony wniosek o jego podjęcie.

Dlatego też Sąd Okręgowy oddalił zażalenie jako bezzasadne o czym orzekł, jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 1 i 2 k.p.c.

Wniosek powódki o dokonanie przez Sąd II Instancji, na podstawie art. 626¹³ § 1 k.p.c. wpisu ostrzeżenia z urzędu w księgach wieczystych (...) o istnieniu niezgodności tych ksiąg z rzeczywistym stanem prawnym, który wraz z zażaleniem wpłynął do Sądu Rejonowego w Zabrze został wyłączony i przekazany do rozpoznania według właściwości Wydziałowi Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Zabrze.

SSR del. Barbara Konińska SSO Leszek Dąbek SSO Barbara Braziewicz